

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Rs 116062 20 Rsž
Brčko, 23.04.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Tešić Dragane kao predsjednika vijeća, Gligorević Ruže i Nedić Srđana kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice R.N. iz B., koju zastupa punomoćnik Ristić Slavica, advokat iz Brčkog, protiv tuženog R.d.o.o.B., kojeg zastupaju zastupnik po zakonu D.M., direktor i punomoćnik Oparnica Dragan, advokat iz Brčkog, radi utvrđenja nezakonitosti otkaza ugovora o radu i vraćanja na posao, vrijednost spora 1.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 116062 18 Rs od 16.04.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.04.2020. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Žalba tuženog R.d.o.o.B. izjavljena protiv odluka o glavnim zahtjevima i zakonskoj zateznoj kamati sadržanim u stavu prvom, drugom i trećem izreke presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 116062 18 Rs od 16.04.2019. godine se odbija i presuda u tom dijelu POTVRĐUJE.

Žalba tuženog R.d.o.o.B. izjavljena protiv odluke o troškovima parničnog postupka sadržane u stavu trećem izreke se uvažava i prvostepena presuda u tom dijelu PREINAČAVA, tako što se tuženi obavezuje da tužiteljici, umjesto iznosa od 640,00 KM, nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 520,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 116062 18 Rs od 16.04.2019. godine odlučeno je kako slijedi:

„UTVRĐUJE SE da je odluka tuženog R.d.o.o.B. od 19.01.2018. godine o otkazu ugovora o radu zaključenog 18.09.2007. godine nezakonit.

NALAŽE SE tuženom R.d.o.o.B. da tužiteljicu R.N. iz B. vrati na posao i to na radno mjesto čistačice – spremačice ili drugo radno mjesto koje odgovara njenoj stručnoj spremi, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

OBAVEZUJE SE tuženi R.d.o.o.B. da tužiteljici R.N. iz B. isplati zaostale plate u iznosu od 400,00 KM za svaki mjesec počev od 19.01.2018. godine pa do povratka na posao sa zakonskom zateznom kamatom od 07.05.2018.godine kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate i izvrši uplatu svih doprinosa iz radnog odnosa za tužiteljicu za navedeni period kod PIO RS i Zdravstvo Brčko distrikta BiH kao i da naknadi troškove parničnog postupka 640,00 KM, a u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja. „

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpunog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači i odbije tužbeni zahtjev ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu tužiteljica je predložila ovom sudu da žalbu tuženog odbije i potvrdi prvostepenu presudu.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14 – u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Tužbeni zahtjev kojim traži da sud utvrdi da je nezakonita odluka tuženog od 19.01.2018. godine o otkazu ugovora o radu zaključenog 18.09.2007. godine i naloži tuženom da je vrati na posao (radno mjesto čistačice-spremačice ili drugo radno mjesto koje odgovara njenoj stručnoj spremi) i isplati joj zaostale plate u iznosu od 400,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe, za svaki mjesec počev od 19.01.2018. godine pa do povratka na posao i izvrši uplatu pripadajućih doprinosa, tužiteljica je zasnivala na činjenicama da je kod tuženog bila u radnom odnosu na neodređeno vrijeme od 18.07.2007. godine na radnom mjestu čistačica-spremačica i da je ostvarivala mjesečnu neto platu u iznosu od 400,00 KM, da joj je tuženi 19.01.2018 godine otkazao ugovor o radu zbog smanjenja obima poslova i nemogućnosti raspoređivanja na drugo radno mjesto, iako kod tuženog nije nastupilo takvo smanjenje obima poslova koje bi opravdavalo odluku o otkazu ugovora o radu, s obzirom da je 16.02.2018. godine raspisao oglas za prijem u radni odnos spremačica-čistačica i to neodređenog broja izvršilaca, na koji oglas se i ona prijavila, ali je tuženi nije zaposlio, nego je zaposlio nove radnike.

Tuženi je u odgovoru na tužbu učinio nespornim činjenice da je tužiteljica kod njega bila u radnom odnosu od 18.07.2007. godine, da je radila na poslovima čistačice-spremačice i da joj je na osnovu rješenja o otkazu ugovora o radu radni odnos prestao sa 09.02.2018. godine, ali je osporio postavljeni tužbeni zahtjev navodeći da su kod njega nastupile privredne i ekonomske okolnosti koje su se negativno odrazile na rad preduzeća i dovele do značajnog smanjenja obima poslovanja i prestanka potrebe za nekim radnim mjestima, zbog čega se nakon izvršene reorganizacije poslovanja određen broj radnika, uključujući i tužiteljicu, pojavio kao tehnološki višak, bez mogućnosti da se ti radnici rasporede na druga radna mjesta, pa je im je iz tih razloga otkazan ugovor o radu, a da je oglas za prijem u radni odnos, na koji se tužiteljica u tužbi poziva, on raspisao kao posrednik za firmu R.1d.o.o. koja posluje u R. H. i da se oglas odnosio na angažman radnika na poslovima čišćenja i spremanja u R. H. za to pravno lice, a ne za njega i da kod njega nije bilo novih zapošljavanja.

Kako proizilazi iz obrazloženja pobijane presude, prvostepeni sud je na osnovu provedenih dokaza utvrdio sljedeće činjenice: da je tužiteljica bila zaposlena kod tuženog na radnom mjestu čistačica-spremačica od 18.07.2007. godine, da joj je tuženi 19.01.2018. godine otkazao ugovor o radu zbog smanjenog obima poslova i nemogućnosti raspoređivanja na drugo radno mjesto, da je kod tuženog došlo do smanjenja obima poslova i prestanka rada za oko 120 radnika, da je tuženi nekoliko dana nakon otkazivanja ugovora o radu tužiteljici (16.02.2018. godine) kod Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine objavio oglas o prijemu u radni odnos neograničenog broja izvršilaca, spremačica, čistačica, sobarica, u kojem su kao uslovi navedeni da se radi o ženskoj osobi starosti od 18-60 godina i da nije potrebno prethodno radno iskustvo, da je taj oglas objavio radi zapošljavanja radnika u svojoj, a ne firmi R.1d.o.o. iz R. H. (jer je u oglasu navedeno da se zainteresovani mogu javiti u firmu R.d.o.o.B. ili kontaktirati na telefon firme i potpisan je od strane direktorice tuženog D.M., pri čemu se nigdje u oglasu ne navodi da je raspisan za potrebe firme R.1d.o.o. koja posluje u R. H. i za poslove u R. H.), da se tužiteljica javila sa molbom za prijem u radni odnos kod tuženog po tom oglasu, ali da nije primljena, iako je ispunjavala sve propisane uslove, a da je tuženi nakon toga zaposlio ukupno četiri nove radnice i to jednu u julu 2018. godine, a tri u oktobru 2018. godine (što je utvrdio iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomsko-finansijske struke).

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da je odluka o otkazu ugovora o radu tužiteljici nezakonita, prvo zbog toga što tuženi nije dokazao da je ispunio zakonske obaveze propisane odredbom člana 83. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 19/06, 19/07, 25/08, 20/13, 31/14 i 01/15- u daljem tekstu Zakon o radu) i drugo, zbog toga što nisu bile ispunjenje pretpostavke za otkaz ugovora o radu propisane odredbom člana 73. stav 1. Zakona o radu, jer je tuženi bio u mogućnosti da po raspisanom oglasu i molbi tužiteljice za prijem u radni odnos tužiteljicu primi i rasporedi na radno mjesto čistačice-spremačice, koji

posao je kod njega i ranije obavljala duži niz godina, pa je odlučio kao u stavu prvom izreke, a drugim i trećim stavom izreke je primjenom odredaba člana 81. stav 2. tačke a), b) i c) Zakon o radu obavezao tuženog da tužiteljicu vrati na posao i isplati joj (neisplaćene) plate u iznosu od 400,00 KM mjesečno (čiju je visinu utvrdio na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ekonomsko-finansijske struke) počev od 19.01.2018. godine, kao dana otkaza ugovora o radu, do isplate i zakonske zatezne kamate, kao i da izvrši uplatu pripadajućih doprinosa na platu. Odluku o troškovima parničnog postupka, sadržanu u stavu trećem izreke, prvostepeni sud je zasnovao na odredbama člana 116., člana 119. i člana 120. Zakona o parničnom postupku, na način da je tužiteljici dosudio troškove na ime nagrade advokatu za sastav tužbe i zastupanje na ročištima od 17.01.2019. godine, 05.03.2019. godine i 16.04.2019. godine, a njihovu visinu je odmjerio prema „Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u RS iz 2005. godine“.

Pobijajući prvostepenu presudu iz žalbenog razloga povrede odredaba parničnog postupka, tuženi je naveo da je prvostepena presuda zasnovana na činjenici koju stranke nisu iznijele u postupku (da tuženi nije proveo zakonom propisanu proceduru za donošenje odluke o otkazu ugovora o radu) i da prvostepeni sud nije cijenio iskaze saslušanih svjedoka A.J., I.J. i G.M. uz obrazloženje da im nisu poznate okolnosti bitne za otkaz ugovora o radu, iako su ti svjedoci predloženi i saslušani upravo na okolnosti da on po raspisanom oglasu nije zasnivao radni odnos sa prijavljenim kandidatima, nego da je kao posrednik raspisao oglas za potrebe R.1d.o.o., a da su izbor prijavljenih kandidata vršili predstavnici R.1d.o.o., čime posredno ukazuje na povrede odredaba člana 7. i člana 8. Zakona o parničnom postupku

Po ocjeni ovog suda, to što je prvostepeni sud odluku o osnovanosti tužbenog zahtjeva dijelom zasnovao i na činjenici da tuženi, prilikom donošenja odluke o otkazu ugovora o radu tužiteljici, nije ispunio obaveze propisane odredbom člana 83. Zakona o radu (koja propisuje obavezu poslodavca koji zapošljava više od petnaest zaposlenika, a koji u periodu dužem od tri mjeseca ima namjeru da zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacionih razloga za više od dvadeset posto zaposlenika otkáže ugovore o radu, da se konsultuje sa vijećem zaposlenika, a ako nema vijeća zaposlenika, sa svakim sindikatom koji zastupa deset posto ili više zaposlenika tog poslodavca), iako na toj činjenici tužiteljica nije zasnovala svoj tužbeni zahtjev, ne predstavlja relevantnu povredu odredaba parničnog postupka, kakvu ima u vidu odredba člana 318. Zakona o parničnom postupku, jer je zaključak o tome da je otkaz ugovora o radu nezakonit prvostepeni sud prvenstveno zasnovao na činjenici da je tuženi imao mogućnost da tužiteljicu rasporedi na drugo radno mjesto i da stoga nisu bile ispunjene pretpostavke za otkaz ugovora o radu propisane odredbom člana 73. stav 1. Zakona o radu, iz čega slijedi da učinjena povreda postupka nije bila od uticaja na pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Suprotno navodima žalbe tuženog, prvostepeni sud nije povrijedio odredbu člana 8. Zakona o parničnom postupku, jer je iskaze svjedoka A.J., I.J. i G.M. cijenio i našao da njihovi iskazi nisu relevantni za odlučivanje o postavljenom tužbenom zahtjevu, s obzirom da tim svjedocima nisu poznate okolnosti koje su bitne za otkaz ugovora o radu tužiteljici, koju ocjenu i ovaj sud nalazi pravilnom.

Naime, dužnost prvostepenog suda je da na osnovu provedenog dokaznog postupka utvrdi samo one činjenice koje su odlučne sa aspekta relevantnih odredbi materijalnog prava prema kojima se postavljene tužbene zahtjeve raspravlja i prosuđuje.

Kod toga da je tuženi tužiteljici otkazao ugovor o radu iz razloga propisanog odredbom člana 73. stav 1. tačka 1. Zakona o radu, prema kojoj poslodavac može zaposleniku otkazati ugovor o radu ako su nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na tog poslodavca i ako zbog tih okolnosti nije moguće rasporediti zaposlenika na drugo radno mjesto ili ga obučiti za druge poslove, a da tužiteljica u tužbi tvrdi da nisu bile ispunjene pretpostavke za otkaz ugovora o radu i tužbenim zahtjevom traži da se utvrdi da je odluka o otkazu ugovora o radu nezakonita, to su odlučne činjenice za raspravljanje o tako postavljenom tužbenom zahtjevu da li su u vrijeme donošenja odluke o otkazu ugovora o radu kod tuženog postojale privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na njegovo poslovanje i da li je bio u mogućnosti da rasporedi tužiteljicu na drugo radno mjesto ili je obučiti za druge poslove.

Prema tome, ispunjenost zakonskih pretpostavki za donošenje odluke o otkazu ugovora o radu razmatra se prema onim okolnostima koje su postojale u vrijeme kada je otkaz dat, pa činjenica da li je tuženi nakon otkaza ugovora o radu tužiteljici objavio oglas za prijem u radni odnos novih zaposlenika, na koju okolnost su prema navodima žalbe saslušani svjedoci A.J., I.J. i G.M., iako bi posredno mogla ukazivati na nezakonitost otkaza ugovora o radu, ne predstavlja odlučnu činjenicu za raspravljanje o postavljenom tužbenom zahtjevu, zbog čega je pravilno prvostepeni sud ocijenio da iskazi tih svjedoka nisu relevantni, jer se svjedoci nisu izjašnjavali na okolnosti koje su bitne za otkaz ugovora o radu tužiteljici.

S tim u vezi, neosnovan je i žalbeni navod da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenice da je „oglas za prijem u radni odnos raspisan za potrebe tuženog, a ne R.1do.o.o. u R. H.“ i da je „tuženi zapošljavao nove radnike na poslovima koje je mogla obavljati tužiteljica nakon što je tužiteljici otkazao ugovor o radu zbog smanjenog obima posla“, jer žalbeni razlog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja postoji onda kada je prvostepeni sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio, a činjenice na koje se tuženi u žalbi poziva ne predstavljaju odlučne činjenice u ovoj pravnoj stvari, jer se ne tiču ispunjenosti pretpostavki za otkaz ugovora o radu tužiteljici u trenutku davanja otkaza.

Iako je i prvostepeni sud o valjanosti otkaza ugovora o radu odlučio na osnovu okolnosti koje su nastupile nakon davanja otkaza, jer je zaključak o tome da je tuženi tužiteljicu mogao rasporedi na drugo radno mjesto izveo iz činjenice da je tuženi nakon donošenja odluke o otkaz ugovora o radu objavio oglas za prijem novih zaposlenika, njegova odluka o tome da je tužiteljici nezakonito otkazan ugovor o radu je u konačnom pravilna.

Jer činjenica da su kod tuženog nastupile privredne i tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na njegovo poslovanje, suprotno navodima žalbe, sama po sebi ne opravdava odluku o otkazu ugovora o radu tužiteljici iz razloga propisanog odredbom člana 73. stav 1. tačka 1. Zakona o radu, zbog kojeg razloga joj je, prema sadržaju rješenja od 19.01.2018. godine, ugovor o radu otkazan.

Navedenom odredbom (člana 73. stav 1. tačka 1. Zakona o radu) je propisano da poslodavac može zaposleniku otkazati ugovor o radu ako su nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na tog poslodavca i ako zbog tih okolnosti nije moguće rasporediti zaposlenika na drugo radno mjesto ili ga obučiti za druge poslove, pa je tuženi, jer je na njemu teret dokazivanja, bio dužan dokazati ne samo da su nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na njegovo poslovanje, nego i to da upravo zbog tih okolnosti nije mogao rasporediti tužiteljicu na drugo radno mjesto.

Kako tuženi u toku postupka nije niti dokazivao ispunjenost te pretpostavke, te kako u žalbi i ne ukazuje da zbog smanjenog obima poslova nije bio u mogućnosti tužiteljicu rasporediti na drugo radno mjesto, nego tu nemogućnost zasniva na činjenici da tužiteljica zbog svog zdravstvenog stanja nije mogla obavljati poslove drugog radnog mjesta (čišćenje u Domu zdravlja), a kako tužiteljici ugovor o radu nije otkazao iz tog razloga, nego zbog smanjenog obima poslova, onda je pravilna odluka prvostepenog suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva, jer tuženi nije dokazao ispunjenost pretpostavki za donošenje odluke o otkazu ugovora o radu iz odredbe člana 73. stav 1. tačka 1. Zakona o radu.

Slijedom iznesenog, kako tuženi žalbom nije doveo u pitanje pravilnost odluke prvostepenog suda o nezakonitosti otkaza ugovora o radu, a kako odluku kojom je obavezan da tužiteljicu vrati na posao i isplati joj zaostale plate i doprinose nije posebno niti pobijao, valjalo je žalbu tuženog izjavljenu protiv odluka o glavnim zahtjevima (kojima je utvrđeno da je nezakonita odluka o otkazu ugovora o radu i obavezan tuženi da tužiteljicu vrati na posao i isplati joj zaostale plate i doprinose) i zakonskoj zateznoj kamati odbiti kao neosnovanu i pobijanu presudu u tom dijelu potvrditi, na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Međutim, osnovano tuženi u žalbi ukazuje da je prvostepeni sud visinu nagrade advokatu za sastav tužbe i zastupanje na ročištu održanom 17.01.2019. godine trebao obračunati prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad

advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 45/00-u daljem tekstu: Tarifa), koja je u bila u primjeni pred sudovima u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine u vrijeme preduzimanja tih procesnih radnji, a ne prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata iz 2005. godine, čija je primjena započela 27.02.2019. godine, stupanjem na snagu Zakona o advokatskoj djelatnosti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 04/19).

Prema tarifnom broju 2., u vezi sa članom 14., Tarife koja je važila u vrijeme podnošenje tužbe i ročišta održanog 17.01.2019. godine, visina nagrade koja advokatu pripada za te procesne radnje iznosi od 100,00 KM za svaku pojedinu radnju (50 bodova puta 2,00 KM), odnosno ukupno 200,00 KM, a prvostepenom presudom je na ime naknade troškova parničnog postupka za te radnje tužiteljici dosuđen iznos od 320,00 KM.

Stoga je žalbu tuženog izjavljenu protiv odluke o troškovima parničnog postupka, sadržane u stavu trećem izreke, valjalo uvažiti i odluku o troškovima parničnog postupka preinačiti (umanjiti za iznos od 120,00 KM), primjenom odredbe člana 338. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić